

UNITÁRIUS ÉLET

II. ÉVFOLYAM, 2-3. SZÁM.

1948. FEBR. 15.

DÁVID FERENC RŐL EGY JEZSUITA KORTÁRSA

Szántó István, kolozsvári jezsuita atya írta az itt közölt levelet, két évvel Dávid Ferenc halála után, 1581. szeptemberében.* A levél Dávid Ferencre vonatkozó része magyar fordításban így hangzik:

Az unitárius vallást Blandrata hozta Erdélybe, terjesztette a szász Dávid Ferenc, aki úgy a szász, mint a magyar nyelven tökéletesen tudott szónokolni s így mindkét nemzetet könnyen vonta a magához. Ez a férfi előrehaladott korú volt, éles elméjű, erős emlékezőtehetséggel rendelkezett, úgy hogy az ó- és az új testamentum a kis ujjában volt. Az ország előkelői jelenlétében vitatkozott a kálvinistákkal és lutheránusokkal, de mindnyájukat könnyen legyőzte. Szokása volt, hogy a szentírást a szentírással magyarázta és ha valamely, az ő magyarázatával eltenkező helyet hoztak fel a szentírásból, azonnal felhozott más hasonló helyeket a szentírásból, amelyek az ő nézetét erősítették s ezekből azt következtette, hogy a vele szemben felhozott véleményt hasonló módon kell értelmezni. Azt tanította, hogy az új testamentumot csak annyiban kell elfogadni, ahol az ó-val megegyezik. Tagadta János evangéliuma 1. fejezetének hitettségét; Máté 28. fej. ama szavait: „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében”, azt mondta, hogy ez Hieronymus megjegyzése és a margóról csúszott a szövegbe. A szentírás más, kevésbé világos helyeit, amelyeket a Szentháromság misztériuma javára számítanak, az írás hasonló helyei által magyarázta s a saját hasznára fordította. Ezért a lutheránusok és a kálvinisták az írásból őt sarokba szorítani nem voltak képesek, mivel azt a hasonló helyek által világosan látszott magyarázni; még kevésbé a zsinatok, szentatyák tekintélyével vagy más érveléssel, mivel ilyesfajta bizonyítást maguk a kálvinisták és lutheránusok is gúnyosan fogadtak. Dá-

vid Ferenc mondogatta egyik barátjának: „A fejedelem jezsuitákat szándékozik behozni, ezért papjaimat intem, hogy tanuljanak, nehogy legyőzzék őket, — de nem akarnak meghallgatni. Ismerem a jezsuitákat, hogy tanult emberek, és a magam részéről nem félek, de papjaim ám lássák!” Tagadta Krisztusnak és a Szentléleknek istenségét. Azt mondta, hogy Krisztus Józsefhez hasonló, akinek a Fáraó minden hatalmat átadott a királyi trónon kívül. Azt mondta, hogy az Atyaisten Krisztusnak, az idők folyamán támadt és választott fiának (temporalis et adoptivo-filius) mindent átadott az istenségen kívül. Ha valaki ellene vetette János evang. 10. fejezet 30. p.: Én és az atya egy vagyunk, azt felelte: Az evangélista nem a természet és a lényeg egységéről beszél, hanem a szeretet és az akarat egységéről, amiképpen ezt maga János a következő fejezetekben magyarázza, mondván (17. fej. 22.): „És én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, önékik adtam, hogy egyek legyenek, amiképpen mi egy vagyunk: én öbennök és Te én bennem: hogy tökéletesen egyek legyenek.” És hasonló módon más ellenvetéseket más hasonló helyek által megcáfol.

Végül nyilvánosan kezdte hirdetni, hogy Krisztust nem kell imádni s hogy az senkin sem segíthet és nem üdvözíthet. Ez a tanítása papjai és tanítványai közül sok előtt szerfölött ridegnek látszott, ámbar ő alaptanaihoz illően és következetesen beszélt. Mégis ostoba tanítványai, mivel nem érték fel ésszel mesterüket, azt vélték, hogy ő új eretnekséget akar behozni: tehát bevádolták őt, hogy az ország törvényei ellenére új szektát hozott be. Tehát elfogták, elítélték és börtönbe vetették. Halála után senkisem mert hívei közül velük (a jezsuitákkal) kiállni. Papjaik közül, azok akik a városokban laknak, a finomabb műveltségben jártasak, azonban a falusi papjaik többnyire tanulatlanok stb.

*

Bogáti Fazekas Miklós, a költő és széppróza-író azt jegyezte fel Dávid Ferenc halála hírére, hogy meghalt ez a páratlan (incompara-

bilis) theológus.* Ez a kortársa Dávid Ferencnek unitárius volt, azok közül a papok közül volt, akik hűek maradtak Dávidhoz. Többet ér ennél is Szántó Istvánnak, ellenfelének nyilatkozata róla és hódolata a nagy szellem előtt, mert erre nem lehet azt mondani, hogy elfogult volt vele szemben.

A következő dolgokban fontos Szántó megállapítása:

1. Kétségtelen, hogy Dávid Ferenc a vitákban könnyűszerrel legyőzte a lutheránusokat és a kálvinistákat. És ezért van e vallások követői előtt még a XX. században az idegenkedés tőle s ezért fognak rá szombatosságot, zsidózást s hasonló alaptalanságot, hogy a vele szemben érzett alacsonyabbrendű érzésüket így compensálják.

2. Ellenben az igazságos jezsuita kortárs megállapítja, hogy Dávid Ferenc theológiai alapelveiből következett logikusan a többi. Consequenter — mondja Szántó — fejtette ki Krisztus istensége tagadása után Krisztus nem imadásának tanát. Ez nem újítás volt, hanem logikusan következett az előbbiből.

3. Dicséretet érdemel részünkről Szántó atya azért is, hogy tárgyilagosan összefoglalta Dávid tanainak lényegét. Ellenben revideálni vagyunk kénytelenek álláspontunkat azon unitárius papokkal szemben. — Hunyadi Demeter és társai, — akik megtagadták Dávid Ferencet. Ostobák voltak csakugyan, mint Szántó mondja, avagy irigységből, félelemből, hiúságból cselekedtek, egyremegy: elárulták Dávid Ferencet. Azt a Dávidot, aki ment egyenesen a maga útján s nem ingadozott soha, mint ellenfelei ráfogják. „Az igaz keresztény állhatatosan az írásnak egyenlő folyását követi, vagy volt valaki azelőtt, aki úgy magyarázta avagy nem.” (Dávid, Rövid útmutatás, Nij) „Igen szoros és keskeny út az, melyben semmiképpen nem engedtetik, hogy jobbra vagy balra kitörjünk.” „Az én Istenem énnekem bizonyosságom, hogy ezt az igazságot nem az Alkoránból, sem a Talmudból, sem Jeruzsálemből, hanem az élő Istennek ígé-

* Ker. Magvető, 1902. évf. 262. l.

* Kiadta Veress Endre, Erdélyi történelmi források. I. kötet, 185. lap. A levél Szántó rendfőnökének szól, latin nyelven.

jéből tanultam, tanítottam és tanítom" — mondta Dávid Ferenc.

Sajnos, még a XX. században is akadt unitárius pap, aki ezt az igazságkereső nagy szellemet ingadozónak minősítette. Erre csak azt mondhatjuk, hogy azért tehette ezt, mert nem ismerte Dávid Ferencet. Az ő igazi megismeréséhez hozzájárul Szántó István jellemzése is s ezért méltassuk azt is figyelemre.

Botár Imre.

Ifjúságunkért 1848-1849.

Kevés azoknak a hittestvéreinknek száma, akik ne hallottak volna „Diákakciónkról”, melyet két hónapja indítottunk áldozatos útjára egyházi Főhatóságunk pártfogásával.

Kevés idő alatt is szép eredményt értünk el, melyet lelkes, buzgó és áldozatkész hittestvéreinknek köszönhetünk, akik megértették a mai nehéz viszonyaink közepette is ennek az akciónak nemes és életfontosságú célját.

Kérjük híveinket, hogy áldozatkészségükkel továbbra is támogassák ezt az akciót és hívják tagjai közzé azokat is, akik még valamilyen oknál fogva nem vesznek részt e nemes cél megvalósításában.

Igyekezni fogunk ifjúságunkkal karöltve itt Budapesten kerületenként, azután vidéken papjaink és buzgó híveink támogatásával a csoportos megszervezésre, hogy ebből azután az egyházi Főhatóságunk elgondolása szerint „Országos Gyámintézet” fejlődjen ki, mint ahogy ilyen működik a testvérfelekezeteinknél.

Addig is, amíg a helyi szervezés megtörténne kérjük az akció eddigi és ezután jelentkező tagjait, hogy már megajánlott, vagy ezután megajánlandó összeget valamilyen módon, egyelőre pl. az egyházi adót befizető csekken megjelölve az akció céljára szánt összeget, esetleg postai pénzesutalványon, vagy személyesen templomozás alkalmával az egyházi pénztárosnál befizetni szíveskedjék.

Ezúton kérjük fel unitárius hittestvéreinket, hogy amennyiben későbbi időben az akció tagjai közé való beszerzés céljából unitárius atyánkfiai, esetleg presbíterek fel fogják keresni saját otthonukban, úgy fogadják őket a régi hagyományos unitárius hittestvéri szeretettel és munkájukat támogassák tehetségük szerint.

Dr. Szabó Elek.

Előfizetések megújítását, ha részletekben is, kérjük. Lapunkat előfizetőt tartják el és missziói példányokat csak akkor tudunk küldeni, ha az előfizetők kötelezettségüknek idejében tesznek eleget.

Erdély unitárius beszéde

Az erdélyi unitáriusság lapja, az ötvenhetedik évfolyamát számláló „Unitárius Közlöny” két 1947-ben megjelent száma érkezett meg hozzánk ujesztendei ajándékkul. Ezekből a számokból és az ott megjelent cikkekből idézünk az alábbiakban, hisszük, hogy olvasóinknak örömet szerzünk vele

*

„Amidőn itt állok Isten színe előtt, hogy beiktatva a Dávid Ferenc örökébe, mint unitárius egyházunknak huszonhetedik püspöke, elmondjam főpásztori beszédemet: első szavam a hála és a köszönet az isteni gondviselés iránt, hogy élethivatásommá tette a feladatot; a Zsinati Főtanácsnak, hogy megválasztott e szolgálatra”.

„Alapigénk az ember és Istenszereteten felölelve valláserkölcsei életünk egész mezejét, az az emberi tökéletesedésben pedig a fejlődésre hivatott emberiségnek magasztos hivatását: tisztán és világosan mutatja Jézusnak nemcsak korszakalkotó, hanem örökidőkre szóló alapvető tanítását. Ez a tanítás egyfelől az evangélium lényege s másfelől az unitarizmusnak kikristályosodó megjelenése az idő teljességében.

Dr. KISS ELEK PÜSPÖK BEIKTATÁSA ALKALMÁVAL MONDOTT BESZÉDÉBŐL.

„A világmindenség a fejlődés törvénye alatt áll. Fényévek mérhetetlen távolságából csillagok születnek, hogy zavartalanul fennálljon a „nagy összhang”, egyensúly. A föld roppant méhében kristállyá képződik az anyag. A sejtek millárdjaiban újabb, szebb, tökéletesebb életformák keletkeznek. S a történelemben, pusztuló világok romjain, boldogabb korról álmodik az ember. Mert a világmindenség örök adventben él, sóhajt, nyög, vajudik, „várván az Isten fiainak megérkezését”.

Dr. SIMÉN DÁNIEL FŐJEGYZŐ: KARÁCSONY A BETELJESÜLÉS ÜNNEPE.

„Jézus tanításai új szellemet, új világot jelentettek az emberiségnek. Miben áll ez? Megérteni, hogy igazság és szeretet nélkül nem lehet élni. Átérezni, mélyen a szeretet világtörvényét, mely az élet törvénye. Méltányolni és érvényre juttatni azt a mérhetetlen erőt, amely a szeretetben rejlik. És végül megvalósítani a jót a jóakarásban, mint amely szülője a békének és kölcsönös megértésnek”.

Dr. ERDŐ JÁNOS TEOL. PROFESSZOR: DICSŐSÉG A MAGASSÁGOS MENNYEKBEN . . .

„A történelem folyamán mennyi vért, mennyi megaláztatást és kimondhatatlan szenvedést jelentett egyesek és népek életében ez az elfogult, fölényes irgalmatlan, vak farizeusi szemlélet! Évszázadokon át hangzott az ítélet azok felett az emberek felett, akiket a farizeusok székében ülő, igazságuk és üdvösségük biztos tudatában levő vezetők, bűnösöknek, elvesztetteknek, szegényeknek nyilvánítottak, pedig nem a mintakegyesek, a hatalom székében biztonsággal ülők, hanem az álmodók, a törvény betűin túl tekintendők, a megismert igazság mellett mindhalálig tántoríthatatlanul kitartók vitték előre az életet s teszik azt ma is”.

Dr. KOVÁCS LAJOS TEOL. DÉKÁN: BOLDOGOK VAGY-TOK TI SZEGÉNYEK.

„Dacára az anyagi nehézségeknek, unitárius tanuló ifjúságunk száma állandó emelkedést mutat. Valamikor az unitáriusoknak bűnösül rótták fel, hogy a népet iskoláztatják és az „egyszerű, tudatlan embereket is megtanítják az írás-olvasás mesterségére”. Az unitáriusok ezt nem bűnnek, hanem erénynek tartották, s ennek tulajdonítható, hogy létszámunkhoz mérten, a tanult emberek száma mindig nagyobb volt, mint bármely más felekezetenél. Az alábbi adatokból, arra szeretnénk következtetni, hogy a régi hagyomány most is sértetlenül él az unitáriusok lelkében s mint a múltban, úgy most is a nevelést egyik legfőbb feladatunknak tartjuk.

„Teológiai Akadémiánkra Kolozsvárott beiratkozott 26 rendes és 4 rendkívüli hallgató, több, mint 1938 után bármely évben. Kolozsvári főgimnáziumunkba beiratkozott 302 tanuló, több, mint 1912 után bármikor; székelykereszturi főgimnáziumunkba beiratkozott 231 tanuló, kolozsvári leányliceumunkba — ipari leányközépiskola — 118 tanuló. Székelykereszturi gazdasági iskolánkba — Erdélyben a legelső gazdasági iskola — 34 tanuló iratkozott be s ezzel reméljük, megszűnik az a nagy érdektelenség, amelyet ennél az iskolánknál a múlt években tapasztaltunk. Kolozsvári leányotthonunkban 60 középiskolás leány nyert elhelyezést.

Ezenkívül a különböző középfokú középiskolákban Kolozsváron 210, Marosvásárhelyen 234, Székelyudvarhelyen 184, Sepsiszentgyörgyön 92 unitárius fiú és leánytanuló iratkozott be. Kolozsvári iparostanuló otthonunkban 14 iparostanuló nyert elhelyezést.

Az unitárius és nem unitárius elemi iskolákban Románia területén kb. 10.000 unitárius gyermek tanul. Összesen 34 unitárius elemi iskolánk van 68 tanerővel”.

Dr. BODOR ANDRÁS, KOLLÉGIUMI IGAZGATÓ: ISKOLAI HIREK.

Bartók Béla hamvai hazahozatala érdekében mozgalmat indított Dinnyés Lajos miniszterelnök. Egyházunk nagy fia megbecsülését örömmel jegyezzük fel.

A magyar származású dr. Stephen Wise newyorki főrabbi érdekes prédikációjában az amerikai és szovjetország együttműködés mellett foglalt állást: „Gonoszság és értelmetlenség propagálni azt a gondolatot, hogy nem lehetséges baráti együttműködés Amerika és Oroszország között”.

Erec Jiszraelben az új palesztinai önálló államban még folynak a harcok, de már előkészület folyik az önálló állami berendezkedésre. A világnézeti alapon működő politikai pártok, melyek a nép akaratát tükröző parlamentet fogják adni, egységesítő törekvést mutatnak. A kisebb csoportok beolvadnak a nagyobb és egységesebb mozgalmakba. A Jisuv, a baloldali blokk pártja, a Mapaj a szociáldemokratáké, Mizrahi önálló munkáscsoport, Agudath Jiszrael az orthodoxia pártja, mind serényen dolgoznak az önálló jövődő felépítésének előkészületein.

Egyházunk képviselői, ugyanúgy, mint január 1-én, a köztársaság alapítása évfordulóján tartott nagy fogadáson részt vettek.

Az Egyetemes Egyháztanács tagjai száma már 133-ra emelkedett, közli legutóbbi híradásában genfi sajtótájékoztatójuk. A Genf melletti Bossey-ben lévő állandó intézet vezetését Prof. dr. H. Cramer, a leydeni egyetem tanára vette át.

Az Egyháztanács előkészítő bizottságának vezetői a következők: dr. M. Boegner, a francia protestáns szövetség lelkész-elnöke; dr. E. Eidam uppsalai érsek; dr. G. Fischer canterbury érsek; dr. J. Mott, az amerikai egyházak és D. S. Germanos thvteirai érsek, a görögkeleti egyházak képviselői. Főtájkára: dr. J. Wisser Hoofit hollandi tudós.

Az amerikai egyházak 1947-ben az ázsiai és európai háborúsújtotta országok egyházi szervezetei és hívei támogatására összesen 14,500.000 dollár értékű pénz- és árusegélyt adtak, egymillióval többet, mint 1946-ban.

HIREK

LAPUNK januári és februári számát megküldöttük több, mint 350 új címre, abban a reményben, hogy unitárius híveink érdeklődnek az unitárius sajtó megnyilatkozásai iránt. Örvidenénk, ha minél többen lépnének be előfizetői táborunkba, — de azok se küldjék vissza a lapot, akik ma nem tudják az előfizetési díjat beküldeni, hanem írjanak egy levelezőlapot és kérjék, hogy mindaddig, míg előfizetni tudnak, küldjük címükre díjmentesen.

Barabás István vette át mint felelős szerkesztő és kiadó az „Unitárius Élet” irányítását. A szerkesztés adminisztratív munkáját Ferencz József látja el. Az „Unitárius Életnek” küldendő minden szerkesztőségi vagy kiadóhivatali megkeresés „Unitárius Élet” Budapest, V., Koháry-u. 4. címre küldendő.

Kereki Gábor, a lapunk eddigi felelős szerkesztője és kiadója, oxfordi tanulmányútja során a karácsonyi vakációt arra használta fel, hogy a manchesterkörnyéki unitáriusságot meglátogassa. Járt az Unitarian College-ban, ahol Holt dékán, valamint Vallance és Kiefty ismert unitárius lelkészek melegen érdeklődtek a magyarországi unitáriusság sorsa iránt.

Gyallay Papp Domokos dr. II. o. követségi titkárt a román-amagyar barátság ápolása körül szerzett érdemeiért Románia Csillaga érdemrend tisztikeresztjével tüntették ki. Gratulálunk.

Barabás Zoltán dr., a budapesti állami gyermekmenhely igazgató főorvosa helyettesét, egyetemi m. tanárt a IV. fiz. o. léptették elő. Gratulálunk.

Dr. Szent-Iványi József belügyminisztériumi miniszteri tanácsosnak a köztársaság elnöke a belügyi közigazgatás megszervezésében és megerősítésében kifejtett munkássága elismeréséül a magyar köztársasági érdemrend kiskeresztjét adományozta. Gratulálunk.

Fodor Béla presbiter afiát a Köztársasági Elnöki Hivatal mellé kirendelt számvevőség vezetőjét, eredményes munkája elismeréseképen a köztársasági érdemrend aranyfokozatával tüntették ki. Gratulálunk.

Mikó Tibor egyházi tanácsost, miniszterelnökségi miniszteri tanácsossá léptették elő. Gratulálunk.

Demeter Lidia afia, a Misszó Ház diákjai javára beindított nőszövetségi vacsoráztatási akció beindítása óta minden héten zöldséget ajándékozott, mely az akció teljes zöldségszükségletét fedezte. A jószívű adakzót Isten áldja meg.

Unitárius Misszió Ház Diákoktho- na végre megfelelő elhelyezést nyert az épület harmadik emeleti kettő lakásában, ahol jelenleg öt nagy és két kis szoba, berendezett fürdőszoba, gázvezetékes konyha és egyéb szükséges mellékhelyiségek állnak rendelkezésre.

Az országos centenárius ünnepek rendjén a történelmi idők unitárius nagyjairól emlékezünk meg. Első ünnepünket folyó évi február 28-án d. u. 6 órai kezdettel a Koháry-u. templomban tartjuk meg, mely alkalommal dr. Csiki Gábor püspöki helynök Aranyosrákosi Székely Sándor költő-püspökünk emlékét idézi. A költő nevét viselő énekhar Nagy Sándor betanításában Aranyosrákosi Székely Sándor által szerzett énekekből ad elő; Szokolayné Tompa Márta, pedig „Székelyek Erdélyben” című eposz egyes részeit mutatja be.

Március 8-án Gidó Béla v. sajtó-előadó 6 órai kezdettel a Misszióház templomában Bölöni Farkis Sándorról emlékeznek.

A későbbi eseményeket lapunk következő számában ismertetiük.

Az Unitárius Misszió Ház diákoktho- nonának lakói, egyetemi és főiskolai hallgatók február 22-én, az egyházközség presbitériuma meghívására Pestszentlőrincre látogatnak. Pestszenterzsébeten és Pestszentlőrincen az istentiszteleten a prédikálást és kántorizálást is ők végzik. délben együtt ebédelnek a presbitérium tagjaival, — délután 5 órakor pedig a gyülekezeti teremben műsoros összejövetelt tartanak, melyre az érdeklődőket ezúton is meghívjuk.

Rákospalotai élet. Tea-délután rendezett a rákospalotai unitárius szórványgyülekezet 1948 febr. 1-én Bencze Márton lelkész vezetésével a Máv. telepi református templom kulturtermében.

Tésztát, cukrot, teát, citromot, tüzelőanyagot adományozott id. Székely Sándorné, Csáka Jánosné, Horváth Lajosné, Joó Erzsébet, Máthé Lajosné, Máthé Aroné, Székely Béláné, ifj. Székely Sándorné, Turi Béláné, Benkő Jánosné, Benedek Vladimírné, Elekes Mihályné, Útő Andrásné.

A jólsikerült tea-délután gazdag műsor tette tartalmassá. Szerepeltek: Bencze Mártonné, Kiss Julianna, Horváth Mártika, Gyermey Ferenc karnagy, Székely Béla, Györfy Mózes, Ádám László, Barabás Gábor, Bencze Márton és Pazsint Zoltán. A műsorban két egyfelvonásos népszínmű, énekszámok és vidám jelenetek kerültek előadásra.

Ezután is köszönetet mondunk az adományozóknak és a szereplőknek egvaránt, akiknek közreműködése feledhetetlenné tette az együtt eltöltött délutánt.

Brassai Egyesületünk február 7-én jólsikerült táncestélyt rendezett, melynek jövedelme a szegénysorsú főiskolai hallgatók felsegélyezését szolgálta. A védnöki díjak az Egyesület címére utólagosan is be- küldhetők.

Bush W. Wallace wollastoni unitárius lelkész, akinek felesége magyar asszony, az amerikai unitárius társulat megbízásából Magyarországra látogat el. Erkezéséről később fogunk hírt adni.

A Kolozsvári Dávid Ferenc Egy-let Központja január hó 1-én kezdte meg emlékünnepeinek sorozatát. Boross György dr. püspök emlékeztetőre rendezett ünnepélyen beszédet mondott Ürmösi József püspöki titkár, aki az elhunyt püspök sokoldalú munkásságát és cselekedetekben gazdag életét megkapóan ismertette. Csifó Nagy László egyházi titkár mondott bevezető imádságot, zene, énekszámok és szavalatok után ifj. Hadházy Sándor tankerületi főfelügyelő, elnök, mondott záróbeszédet. A következő ünnepélyen Kovács János kollégiumi igazgató teol. tanár emlékeztetőt, Benczédi Pál teol. tanár fogja méltatni. A sorozatos előadások rendjén dr. Varga Béla püspök, dr. Gál Kelemen kollégiumi igazgató és Józán Miklós püspök életéről és munkásságáról emlékeznek meg.

A modern ember vallásossága c. előadásorozatot készít elő a Brassai Sámuel Unitárius Ifjúsági Egyesület. A tíz előadásra tervezett kéthetenkénti előadásokat február 19-én kezdik meg dr. Gyulai Zoltán műegyetemi professzor, az egyesület tanárelnöke „Vallás és természettudomány” c. előadásával. Az első előadást dr. Csiki Gábor püspöki helynök imája vezeti be, majd ifj. Gidó Béla egyesületi elnök megnyitja az előadásorozatot, amelynek programján egyházi életünk vezető-egyénségei fognak előadni „Kultúra- és vallás” továbbá az ember származása és a vallás, a XX. század és vallása, vallásos törekvések külföldön, a vallás a zenében, a falu vallásigényei, képzőművészet és vallás címen. Az előadásokat minden második csütörtökön hat órai kezdettel tartják meg a misszióház (IX., Hőgyes Endre-u. 3.) templomában. Mindes érdeklődőt szívesen lát az egyetemi ifjúság.

1948. évi január hóban a diákakcióra a következő befizetések történtek: Id. Péterffy Gyula 5, dr. Pálffy Miklós 5, Patakfalvy Sándor 10, Szabó Miklós 3, dr. Szent-Iványi József 10, Mafasits Géza 5, dr. Kalotai Tibor jan-febr. 20, dr. Maksay László jan-febr. 10, dr. Schey Iona 2, Buzogány János 5, Mocsáry Gézané 5, Polgár Margit 5, özv. Kincses Lászlóné 5, Feleki Zoltán 5, dr. Ferenczy Endre 5, dr. Gyulay Zoltán 10, Szinte László jan-márc. 10, Vajda András 10, Nagy István 5, Czeglédi József (11 óra) 20, Dancs Pál 12, dr. Szén Ernő 10, dr. Csipkés Ödön jan-febr. 10, dr. Vajda Ákos 3, Iván Margit 4, A. Kovács József jan-febr. 6, Józán György 5, Pap Jenő 5, Botár Aladár 5, dr. Ormos Pál jan-márc. 15, dr. Gyarmathy László 10, dr. Májay Dezső 20, Barabás

Istvánné január-június 20, dr. Gál Jenő 10, dr. Sztankóczy Zoltán 10, dr. Balogh Pál 3, dr. Gáspár Mózesné 2, ifj. dr. Csiki Gábor 4, Tor-day Tibor 2, Páll Sándor 7, Izsák Zsigmond jan-március 12, dr. Simándi Tamás 10, dr. Szabó Elek 5, Ferencz József (december) 5, dr. Benczédi László 10, dr. Útő Endre 2, Hegedüs Irma 3, dr. Hegedüs Gyula 3, Csucsi László 2, dr. Fodor Gyula 5, dr. Szentgyörgyi Ferenc, 2, Kelemen Benedek 30, Kádár Ferenc jan-márc. 10, dr. Borbély András 4, dr. Lőrincz Ákos 100, Marosy László 2, Ajtai László 10, Nyiredy András 3, dr. K. Kiss Jenő 10, Ertl Károlyné jan-december 10, dr. Zsakó István 5, Bartha Erzsébet 10, Bencze Márton 5, Máthé Kálmán (egész évre) 50, Ujvári László jan-febr. 4, Ferenczi Istvánné, jan-febr. 10, dr. Imreh Dénes, jan-febr. 10, Gyallay Pap Domokos 5, Györfi István 3, dr. Semerédi Sándor 2, Nagy Árpád jan-április 12, Kovács József 3, dr. Durugy Ferenc dec-január 40, dr. Kisgyörgy Ferenc 10, dr. Borbély Tihamér 2.

Az 1948. évi prágai nemzetközi unitárius kongresszus, melyről már több alkalommal írtunk, elmarad. Ellenben 1948. nyarán Koppenhágában fognak kisebb létszámú előkészítő konferenciát tartana, melynek időpontját később fogjuk közölni.

A Christian Register, az amerikai unitáriusok lapja közelebről angol számot adott ki, mely az angliai unitarizmus életét, kiemelkedő személyiségeit ismertette. Lapunk szerkesztője a Christian Register szerkesztőjéhez intézett levelében felvetette egy magyarországi és erdélyi unitárius szám kiadásának gondolatát. Érdeklődéssel várjuk válaszukat.

Az angliai unitárius fiatalok egyik mozgalma, a *Fellowship of Youth* 1948. márc. 26-29. napjain Oxfordban tartja évi kongresszusát, melyre Ben Johnson titkár, meleghangú levélben meghívta a Brassai Egyesületet. Valószínűleg Kereki Gábor lelkész fog a találkozón megjelenni.

ISTENTISZTELETEK PESTVIDÉKEN:

Vecsés evangélikus templom, március 7. d. u. 3.

Soroksár ref. imaházban, március 14. d. u. 3.

Csepel polgári iskola, febr. 22. d. e. 11.

Újpest Szent István téri ref. templom, márc. 7. d. e. 12.

Rákospalotán Máv-telepi ref. templom, d. e. 11.

Sashalom Kossuth-téri népiskola, március 21. d. u. 3.

Miskolcon január 25-én tartott istentisztelete alkalmával dr. Csiki Gábor püspöki helynök meglátogatott dr. Enyedi Andor ref. püspököt város vezetőit, dr. Imreh D. gondnok kíséretében.

HIVATALOS RÉSZ. 36/1948.

MEGHÍVÓ.

A budapesti unitárius egyházköz-ség f. évi február hó 22-én, d. e. 11 órai kezdettel a Koháry-u. templomban évi rendes közgyűlést tart.

T Á R G Y S O R O Z A T:

Az 1947. évi zárszámadás, az 1948. évi költségeloirányzat tárgyalása, presbiterek-gondnokok és elektorok választása. Szavazhat minden adófizető egyháztag, aki az 1947. évi adójával nincs hátralékban.

Budapest, 1948. február 2.

Kovács Kálmán s. k.
gondnok-elnök.

Barabás István s. k.
lelkész-elnök.

Az esperesi vizsgálószerk munkája. Az esperesi vizsgálószerk, melynek tagjai az esperes püspöki helynök, főgondnok, főjegyző, számvevő és közügyigazgató az alábbiak szerint fogja munkáját az idei évben az egyes egyházközségekből végezni:

Budapest február 27-29.

Hódmezővásárhely március 5-7.

Füzesgyarmat március 19-21.

Polgárdi április 2-4.

Dunapataj április 16-18.

Debrecen április 23-25.

Kocsord április 30, május 1-2.

Pestszentlőrinc május 7-9.

Duna-Tiszaközi egyházközség május 21-23.

A vizsgálószerk tagjai mindenütt résztvesznek az egyházközségek által említett időpontokban rendezendő centenáriumi ünnepségeken és az egyes egyházközségek evangélizációs munkájában.

UNITÁRIUS ÉLET

A lap tulajdonosa a Magyarországi Unitárius Egyház.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Barabás István.

Budapest, V., Koháry-utca 4.

Évi előfizetési díja: 12 forint.

Nyomatott Máté Ernő könyvnyom-

dájában, Budapest, VIII., József-u.

41. szám. Telefon: 137-626.

CIM:

Mihály Rudolfsz
Posta Balatonalmádi